

Carnet de route citoyen

Atelier d'orientation citoyenne

Version : roumain—2021

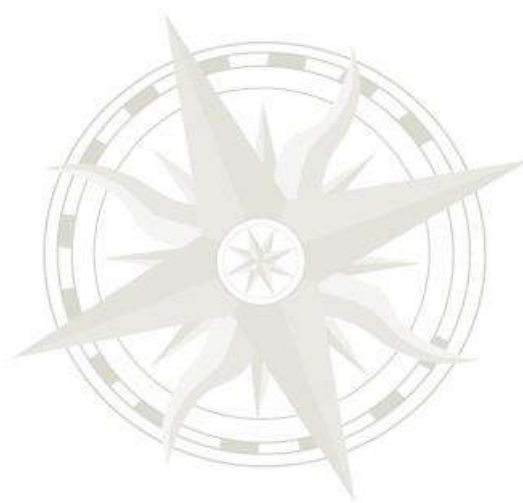
AUX CENTRES RÉGIONAUX D'INTÉGRATION

DISPOSITIF DE CONCERTATION ET D'APPUI

www.discrim.be

Table des matières

Remerciements	3
Logement	4
Soins de santé	14
Travail	24
Commune et CPAS	32
Taxe et tri des déchets	38
Procédures	40
Banque	52

Remerciements

Ont contribué à l'élaboration du Carnet de route citoyen :

Les Centres Régionaux pour l'intégration

Le Sétis wallon pour les traductions

L'asbl Cap Migrants de Liège

L'asbl Harmonie de Mons

Nos remerciements s'adressent spécialement à :

Florin Mircea Patru, stagiaire au Ce·R·A·I·C·, pour sa gracieuse traduction en roumain et Steluta POPA pour la mise à jour en 2021

Aurica USCOV et Inga GELIASHVILI de l'asbl Harmonie, pour leur relecture en russe

Catherine HENROTTE de l'asbl Cap Migrants pour sa contribution à la fiche contrat de travail

Les équipes des CRI et, en particulier Valérie MAUGUIT et Sophie GARAICOCHA du CRIPEL, Angelica FERULLO du CRIC, Pina LATTUCA, Anne De Vleeschouwer et Claude GIOVANARDI du Ce·R·A·I·C·, Daniel MARTIN, François MAWET, Khalissa EL ABBADI et Inès TAMAZARTI du CRVI

Conception et relecture

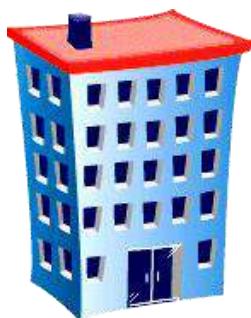
Cautarea unei locuinte in sectorul privat, nu este usor, in special in unele centre urbane in care locuintele sunt rare si scumpe. Pentru obtinerea unei locuinte sociale, conditiile sunt stricte iar listele de asteptare adesea lungi... A-si gasi o locuinta nu este asadar o simpla afacere !

Pentru gasirea unei locuinte,

- fac o vizita prin cartier in cautarea de afise si vorbesc cu oamenii din cartier,
- consult anunturile din ziare si de pe Internet,
- ma inscriu la o Agentie Imobiliara Sociala sau la o Asociatie de Publicitate Locuinte (sub unele conditi),
- ma inscriu la o societate de locuinte sociale sau la Fondul Familiilor numeroase (sub unele conditi).

Casa este o constructie completa destinata locuirii unei familii.

Apartamentul este un ansamblu organizat de camere situat intr-un bloc sau intr-o casa. In medie suprafata disponibilaeste de la 40 m² la 100 m².

Duplex-ul este o locuinta de doua etaje reunita printr-o scara interioara.

Studio-ul este un mic apartament. Acesta cuprinde o singura camera principala, in general cu bucatarie si baie separate.

Kot-ul este o camera de student. Unele kot-uri nu permit a se constitui ca rezidenta principala : nu putem asadar sa ne fixam domiciliul intr-un astfel de kot. Este o chestiune importata ce trebuie avuta in vedere.

Anunturile sunt adesea incomplete si dificil a le descifra din cauza abrevieriiilor. Aceste le gasesc in rubrica : « Apartamente de inchiriat » sau « Kot-uri si studio-uri de inchiriat ».

Iata cateva dintre abrevierile cele mai des folosite :

App. = appartement	Gd/Gde = grand/grande	Plac. = placard
C.C. = chambre à coucher	Hres de vis. = heure de visite	Prox.ctr. = à proximité du centre
Ch. = chambre	Imméd. = immédiatement	Poss. = possibilité
Chauff./ Chf. = chauffage	Indiv. = individuel	Pt. = petit
Chauff.C. = chauffage central	Jar. = jardin	Px, Prx = prix
Chde = chaude	Lib. = libre	Rem. A nf = remis à neuf
Chg.Compr. = charges comprises	Liv. = living	Rez/Rdch = rez-de-chaussée
Cuis. = cuisine	Mais. = maison	Sàm = salle à manger
Cuis.Eq. : cuisine équipée	Maz. = mazout	Sdb = salle de bain
Dch. = douche	Mblé ent = meublé entièrement	Stud. = studio
Ds = dans	Mens. = mensuel	Tél. = téléphone
El. = électricité	Mod. = moderne	Terr. = terrasse
Eq. = équipé	Parlph = parlophone	Tp. Pl = tapis plain
Et. = étage	Pces = pièces	Tt Cft = tout confort
F.O. = feu ouvert	Pers. : personne	Wc = toilettes
Gar. = garage		

Exemples :

Appartements Locations

Namur appt 2 ch
cuis.éq.garage terrasse
pour couple pas
d'animaux 445€ + 65€
prov.chauff. 0496/416.787

Kots/studio à louer

Liège à louer spacieux
studio appart meublé tt
confort calme, état neuf,
Prox.ctr 550 € + Chg
04/375.32.16

Cateva adrese utile :

 www.immoweb.be

 www.vlan.be

 www.jannonce.be

 www.pap.be

 www.immozoom.be

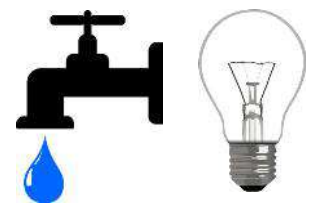

Contractul de inchiriere este indispensabil : acesta contine in mod obligatoriu identitatea proprietarului (responsabilul locuitei) si a locatarului (chiriasul), data de incepere a contractului, lista bunurilor inchiriate si chiria de plata. Acesta trebuie declarat si inregistrat la Administratia Locala, de catre proprietar. Trebuie citit cu atentie inainte de semnare, deoarece odata semnat se constituie un document legal.

Contractul de inchiriere poate avea o durata determinata sau nedeterminata. In caz de ruptura de contract, proprietarul si locatarul trebuie sa respecte modalitatile definite prin contract (durata de preaviz, acordul formal...). Eu previn deci, din timp proprietarul asupra intentiei de a ma muta (de obicei cu 3 luni inainte sau sub alte conditi), prin scrisoare recomandata prin posta (astfel eu primesc un aviz de receptionare a curierului trimis pprecum si data la care a fost receptionat).

Proprietarul este obligat sa indice pretul chiriei si suma cheltuielilor comune (spre exemplu : luminatul pe culoar, liftul, intretinerea scariilor...). La aceasta suma se mai adauga cheltuielile curente : incalzirea, curentul electric, apa... Unele chirii contin un cumul de cheltuieli (adica cheltuielile sunt incluse in pretul chiriei indiferent de consumarea reala), sau o provizie de cheltuieli (este un acout pe care proprietarul il adauga la fiecare trimestru sau pe an in functie des consumarile reale).

Chiria este in general achitata lunar. Ea nu poate fi, in principiu, modificata pe durata contractului de inchiriere, exceptie in cazul in care aceasta este prevazuta in contract.

Starea bunurilor/inventarul

Starea bunurilor/inventarul este un document care descrie exact starea în care casa se afla înainte de a intra : trebuie să înregistreze orice anomalie și problemele identificate. Proprietarul trebuie să demonstreze că locuința îndeplinește cerințele de siguranță și sănătate . Chiriașul este, la rândul său, responsabil pentru daune care ar putea rezulta pe timpul contractului de inchiriere, dar inventarul asigură că acestea nu pot constitui nici un prejudiciu constatat în prealabil .

Inventarul ar trebui să fie atașat la contract . Pentru a fi valabil, trebuie să se facă în prezența ambelor părți, asistat sau nu de către un expert. În acest caz, costurile expertilor sunt împărțite între proprietar și chiriaș. Atentie : costul de expert poate fi de până la 15 % din chirie!

La sfârșitul contractului de inchiriere, în cazul în care am provocat pagube, trebuie reparate dacă este vorba de o uzura " normala" . Dacă nu le fac/repar, proprietarul poate utiliza, în totalitate sau partial,depozitul de garanție pentru reparații .

Garantia locativa (cautia)

Chiriașul este aproape întotdeauna solicitat să plătească un depozit echivalent cu una, două sau trei luni de chirie. Acest lucru poate fi o sumă plătită proprietarului sau depozitata într-un cont blocat la banca pe numele chiriașului (fapt recomandat cu tărie pentru a evita neînțelegerile sau înșelătoriile).

După cum sugerează și numele, această sumă reprezintă o garanție a proprietarului în cazul daunelor provocate de către chiriaș. Eu o recuperez la sfârșitul contractului de inchiriere, dacă starea bunurilor/inventarul de incheiere atestă faptul ca locuința este restituita în aceeași stare cum eu am primit-o. Cu toate acestea, depozitul/garantia locativa/cautia, nu poate în nici un caz să fie utilizata pentru a rambursa chiriile neplătite .

Pot cere CPAS-ului de reședința mea să-mi avanseze chiria pentru prima luna și suma de garanție : în cazul în care cererea mea este acceptată, eu va rambursa suma în funcție de planul care mi-a fost oferit. Există, de asemenea, fonduri de garanție locativa sau agenții de credit sociale care pot interveni. Ma informez dacă este necesar .

Eu pot cere, de asemenea, ca garanția să fie plătită în mai multe tranșe lunare într-un un cont blocat .

Alocația de schimbare de locuință și chirie (ADEL)

Acesta este un ajutor financiar acordat de Regiunea Valonă unui chiriaș obligat să părăsească o locuință indecentă, pentru a se muta într-o locuință decentă. Acest suport poate fi, de asemenea, acordat unei persoane fără adăpost atunci când se instalează într-o locuință. Ajutorul se compune dintr-o singură alocație pentru mutare, completată de o indemnizație suplimentară, pentru a compensa creșterea prețului chiriei (maximum 100 de euro / lună, majorată cu 20%, pe copil aflat în întreținere) .

Modèle de lettre de résiliation de bail

La Louvière, le 25 août 20..

Monsieur (Madame) X (le nom du propriétaire),

Par la présente, je désire résilier le bail que j'ai signé le 1er janvier 20.. pour la location du studio situé :

Rue St Joseph, 21
7100 Trivières
Studio du 2ème étage

Je m'engage à quitter les lieux pour le **31 décembre 20..**

Merci de me contacter rapidement pour fixer un rendez-vous sur place, à votre meilleure convenance. Nous pourrions établir ensemble l'état des lieux et envisager les modalités de remboursement de la caution versée lors de mon entrée dans le logement.

Je vous prie de bien vouloir me signifier votre accord par retour de courrier.

En vous remerciant pour votre aimable collaboration pendant ces années, je vous prie de recevoir, Monsieur (Madame), l'expression de mes salutations distinguées.

M. Dupont

(signature)

In caz de probleme

În cazul în care chiriașul nu plătește chiria, proprietarul poate cere magistratului rezilierea contractului. În unele cazuri, locatarul poate fi evacuat din locuința.

Codul civil prevede ca proprietarul să asigure reparațiile structurale pentru menținerea locuinței într-o stare adecvată pentru a fi închiriată: în general, el este responsabil pentru reparații "majore". LOCATARUL asigură micile reparații și întreținerea locuinței pe durata contractului de închiriere (de exemplu : curățirea cosurilor de fum, intretinerea boilerului...).

Proprietarul nu poate intra în locuință, fără permisiunea chiriașului, cu excepția reparațiilor de urgență .

Cele mai multe contracte de închiriere impun locatarului înscrisura la o asigurare de incendiu . În orice caz, acest lucru este o precauție foarte recomandată.

În caz de probleme grave de salubritate, chiriașul se poate adresa Serviciului de securitate și siguranță publică din Comună sau din Regiunea Walonă .

Discriminarea în acordarea/inchirierea unei locuințe este interzisă și se pedepsește prin lege. Acest lucru nu este însă suficient pentru a eradica stereotipurile și prejudecățile care caracterizează anumite mentalități. Prin urmare, este prudent să ne pregătim pentru confruntarea cu astfel de situații.

De îndată ce o discriminare este dovedită, aceasta poate fi denunțată. UNIA(Centru Interfederal pentru egalitatea șanselor)este un serviciu public independent care are ca misiune legală promovarea egalității și lupta contra discriminării. Poate acționa în numele unei persoane discriminate. In caz de problemă, mă pot adresa acestui serviciu prin linia verde gratuită la nr : 0800/12800 sau via unia.be

Societatea Valonă pentru Locuințe gestionează asociațiile locative de serviciu public, unde pot depune o cerere, cu anumite condiții (nu dețin proprietăți și am venituri modeste).

Eu aplic la o singură (la numai una) societate de locuințe. Un singur formular îmi permite să extindă aplicarea mea și pentru alte municipalități/comune. Registrul de aplicații este centralizat și tratarea este strict reglementată de Codul Wallon de locuințe care definește o serie de criterii și priorități.

Pentru a se înscrie, eu completez formularul și anez documentele necesare/cerute : avertizment - extractul de impozite, compoziția menajului, cu o istorie a ultimilor trei ani, o dovadă a valorii veniturilor impozabile curente, certificate/atestari de beneficiere de alocații familiale.

În ciuda unui stoc important de locuințe, casele sociale acoperă cu dificultate numărul mare de solicitări. Listele de așteptare sunt de multe ori foarte lungi, așa că trebuie să fim răbdători .

Este o asociație care promovează accesul la locuințe prin furnizarea de servicii și garanții atât pentru proprietari cât și pentru chiriași. Ea servește ca un intermediar între proprietarii care doresc să obțină garanții și chiriași cu venituri modeste. Aceasta oferă suport personalizat pentru fiecare locatar-solicitant.

In Regiunea Valonă există 28 de astfel de asociați.

Pentru a se înscrie, trebuiesc îndeplinite condițiile de venituri și trebuiesc depuse documentele solicitate : dovada de venituri, o copie a actului de identitate, compoziția menajului, certificat de bună conduită.

Site-ul Societății Valone de Locuințe :

 www.swl.be

Pentru informații despre cumpărare, închiriere, acordarea de prime... în Regiunea Wallonie/Valonă :

 www.wallonie.be/fr/vivre-en-wallonie/habitat-et-energie

Este important sa alegem un medic generalist de incredere care se afla in apropiere : acesta va fi « medicul de familie » care va tine dosarul meu medical in ordine. Este recomandabil deschiderea asa zisului Dosar Medical Global (DMG) la acest medic, dosar cre-mi va permite reducerea la minim a costurilor serviciilor prestate. Acest medic de incredere va fi cel care ma va indruma in caz de nevoie spre medici specialisti, in functie de situatie.

Daca am persoane cunoscute si care locuiesc in cartier/Comuna, le cer indrumari/sfaturi. Daca nu cunosc pe nimeni, pot consulta agenda telefonica a Comunei unde locuiesc, la litera D (de la doctor) sau pot cauta pe internet.

Pentru consultatie, ma prezint la cabinet in functie de orele care mi se propun. Daca nu ma pot deplasa, ii pot solicita o examinare la domiciliu (in contra-cost suplimentar).

In general, fiecare medic efectueaza consultati la ore precise sau pe baza programariilor.

Numai in cazuri urgente, in weekenduri sau pe timpul nopții, pot face apel la un medic de gardă sau ma pot prezenta la clinica/cabinet de gardă. Sun la 1733 pentru a ști unde trebuie sa merg. Numele medicilor de gardă, precum si serviciile de ambulanța, de pompieri..., sunt publicate in ziarul regional, distribuit săptămânal, prin curier poștal. Trebuie avut in vedere faptul că, prețul consultației in acest caz va fi mai mare.

Tot în acest jurnal regional/local se găsesc publicate și coordonatele farmaciilor de gardă, pe site-ul www.pharmacie.be, afișate și în vitrinele tuturor farmaciilor din zonă. Medicamentele pot fi disponibile, numai pe baza unei prescripții/rețete date de un medic și care atestă starea de urgență.

Eu ma pot adresa/prezenta direct la spital, dar numai în caz de urgență majoră. Un serviciu de urgență este la dispoziție 24 DE ORE DIN 24.

Medicul generalist este persoana de încredere care determină și urmărește tratamentul meu medical/starea mea de sănătate. Dacă consult un specialist, e recomandabil ca « medicul meu de familie » să fie instiținat și în prealabil consultat, pentru siguranța unui tratament corespunzător. Spre exemplu : medicul pediatru poate să prescrie copilului meu un control de analiză a sângelui : în acest caz, eu trebuie să obțin o programare și apoi să cer ca rezultatele să fie trimise în același timp, atât la medicul pediatru, cât și la medicul generalist. Pentru fiecare etapă, eu pot de altfel conta pe sprijinul « medicului meu de sănătate » în ceea ce privește evoluția stării de sănătate.

Este locul unde pot gasi un ansamblu de servicii medicale de baza : medici, infirmieri, ginecolog, kinoterapeut... uneori asistenti sociali, psiholog, specialist in diverse domenii... Clinica poate deasemenea practica mici interventii chirurgicale.

Orice persoana poate sa se inscrie in functie de asigurarea medicala(mutuelle) si de comuna unde locuieste, la o astfel de clinica. Dupa inscriere, consultatiile sunt gratuite, indiferent de numarul de vizite efectuate, cu conditia de a renunta a consulta alti medici (in afara de cazurile de urgenta si in weekend).

Daca nu am o asigurare medicala, clinica/casa medicala ma poate ajuta in completarea documentelor necesare sau poate cere serviciului de asistenta sociala CPAS, de a acoperi cheltuielile medicale in caz de urgenta. In acelasi timp, aceste case medicale/clinici propun o serie de servicii de solidaritate, cum ar fi intalniri de grupuri, sedinte de informare...

Pentru a putea gasi clinica cea mai apropiata de locul unde locuiesc, eu pot consulta adresa de internet : www.maisonmedicale.org sau agenta/cartea telefonica la rubriciile : "Maison médicale" /Casa medicala, "Centre de santé"/Centru de sanatate ou "Collectif de santé"/Colectiv de sanatate.

Planul familial

Centrele de plan/planing familial gazduiesc in deplina confidentialitate persoanele care au nevoie de sfaturi sau de tratamente in ceea ce priveste probleme sexuale/de sexualitate, de sarcina, de viata familiala sau afectiva. Sunt organizate deasemenea permanente, fara programare in scopul orientarii persoanelor in functie de situatie si daca este necesar, spre consultari medicale, psihologice, juridice sau sociale.

Pentru a gasi un centru de planning familial in apropierea domiciliului meu, eu pot consulta site-ul www.planning-familial.be sau www.loveattitude.be

Serviciile de sănătate mentală

De serviciile de sănătate mentală (SSM) beneficiază orice persoană (copii, adulți și persoane vârstnice) în situație de disconfort (dificultați conjugale, familiale, școlare, anxietate, depresie...). Ele oferă consultații de psihiatrie, psihiatrie pedriatică, psihologie, logopedie și psihomotricitate. Aceste consultații sunt preluate de societatea de asigurare reciprocă, de CPAS sau Fedasil.

Pentru a găsi un serviciu de sănătate mentală, consult site-ul cresam.be sau mă informez la medicul de familie.

Persoana cu o sedere nereglementata, poate beneficia de ingrijire medicala, cu conditia ca un medic sa ateste necesitatea printr-un certificat medical de urgenta. In acest caz, eu adresez cererea serviciului CPAS. Acest serviciu poate emite tichete medicale sau farmaceutice.

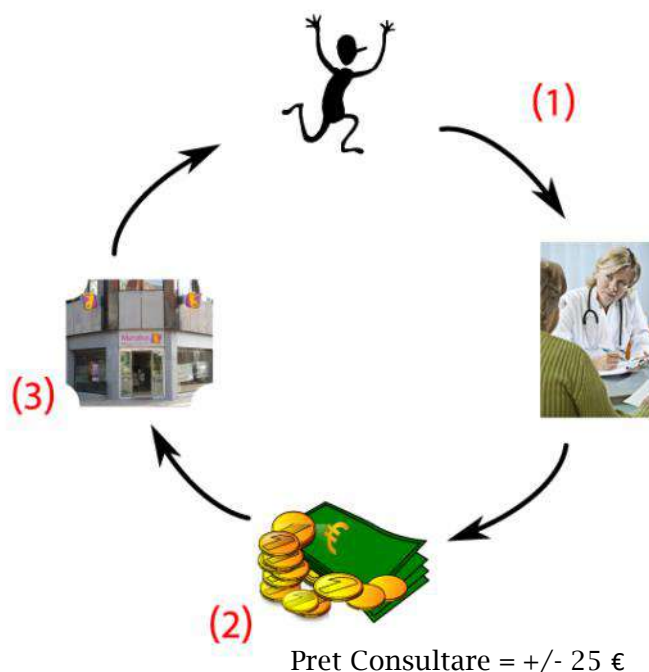
El poate deasemenea elibera un document intitulat « rechizitoriu » daca este vorba despre o interventie in spital. In anumite cazuri de urgenta, daca situatia impune, serviciul social al spitalului poate intra in contact direct cu serviciul CPAS.

La mutuelle - este o administratie care administreaza fondurile varsate de catre cetatenii care lucreaza, fonduri destinate asigurarilor de sanatate. Este asadar o solidaritate financiara publica, care permite fiecarui angajat sa obtina ingrijiri medicale la un prèt accesibil : fondurilr/banii sunt varsati direct din salariu sau din revenituri.

Exista mai multe « mutualitati » care ofera aceleasi servicii, cu cateva diferente : mutualitate crestina, mutualitate socialista, mutualitate liberala, mutualitate profesionala, mutualitate neutra. Exista deasemenea CAAMI (casa auxiliara de asigurare boli de invaliditate), care este o institutie publica ce efectueza aceleasi servicii ca si asigurarile de « mutualitate ». Eu pot alege in functie de locul meu de domiciliu si de afinitatile mele filozofice.

Exemplu : (1) Eu sunt bolnav si chem medicul. (2) Platesc consultatia. (3) Merg la mutualitate - asigurare, care imi va achita suma platita medicului.

Inscriere

Din moment ce dispun de un sejur autorizat de mai mult de trei luni, eu pot sa ma inscriu la asigurare. Merg la mutualitate/asigurare cu documentele mele de identitate.

Completez un formular si prezint documentele cerute : o copie dupa cartea de identitate, o declaratie de responsabilitate, disponibila la administratia comunala, atestatie de la Comuna ce precizeaza domiciliul meu, atestatie CPAS daca beneficiaz de acest serviciu,...

Cotizatia anuala obligatorie

Eu platesc o cotizatie anuala obligatorie care variaza de la o asigurare la alta (intre 10 (pentru CAAMI) si 100 de euro pe an. Sunt asadar titularul unei asigurari, pentru mine si pentru persoanele aflate sub tutela mea (sot, sotie, copil...).

Asigurarile propun in acelasi timp o serie de alte avantaje cu conditia achitarii unei sume/cotizatii suplimentare. Incepand cu 1 ianuarie 2012, aceasta cotizatie este obligatorie, cu exceptia asigurarii CAAMI.

IM = Intervenție majorată

Daca depind financiar de CPAS, beneficiaz automat de IM. Consultațiile medicale, medicamentele si transporturile în comun(tren, autobuz, tramvai și metrou) sunt mai ieftine. Exista, de asemenea, și reduceri pentru anumite activități de recreere, precum înotul.

Dacă beneficiaz de Intervenția Majorată, pot cere ca terțul plătitor să fie aplicat. Terțul plătitor înseamnă posibilitatea de a nu plăti suma întreagă, pentru anumite prestații : nu plătesc decât cota-parte personală, iar medicului îi este rambursată diferența de către societatea de asigurare reciprocă.

Dacă familia mea are venituri mici, pot cere Intervenția Majorată(IM).

Pentru a face o cerere de IM, completez o declarație pe propria răspundere, semnată de toți membrii casei căreia îi anexez o fișă de impozitare pentru anul anterior.

Asigurare spitalizare

O internare într-un spital poate costa foarte mult, chiar și în cazul în care sunt titular la o « mutuelle ». Pentru aceasta există o asigurare spitalizare care garantează acoperirea tuturor cheltuielilor aferente. Pretul acestei asigurări variază de la o asigurare la alta.

Dupa inscriere eu primesc cateva documente administrative importante.

Carnetul de membru (exista la unele asigurari, la altele nu)

Acest carnet completeaza cartea mea de identitate sociala. In acest carnet se gaseste :

- numele, prenumele, data de nastere si statutul familial al titularului precum si al persoanelor aflate in tutela sa (membrii familiei);
- Numarul de inregistrare de la sigurare;
- un aviz pentru modificare pentru informarea asigurarii de orice schimbare intervenita (adresa sau statut);
- informatii utile, precum orele de permanenta, numerele de telefon ale serviciilor...

Les vignettes - vinietele

Eu primesc totodata la inscriere sau prin posta, un pachet de viniete, pe care sunt inscrise coordonatele mele. Acestea insotesc cartea mea de identitate sociala SIS, si sunt cerute pentru numeroase servicii/prestatii

medicale (consultati la spital, analize de sange, rambursarea atestariilor de tratament...).

EU PORT ASADAR, INTOTDEAUNA VINIETE IN PORTOFELUL MEU.

Atestarea tratamentelor acordate

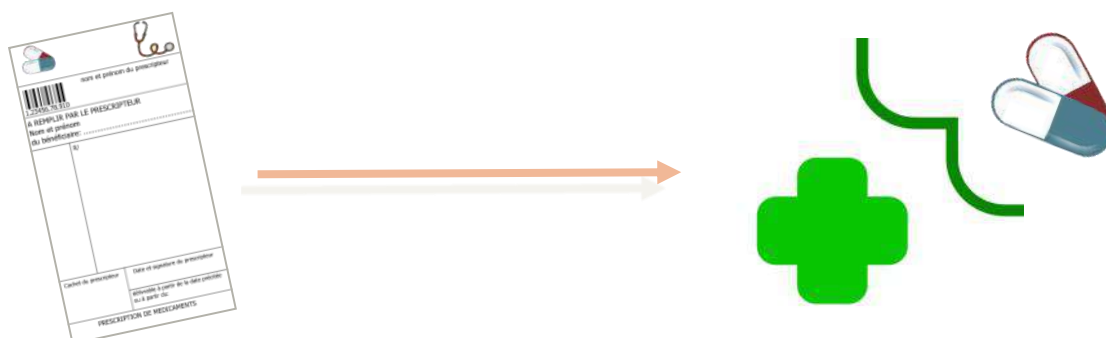
În momentul în care plătesc o consultație, pot primi câteodată o atestație, în versiune tipărită, a tratamentelor/ îngrijirilor primite, ceea ce-mi servește ca dovadă de plată. Lipesc o vinieta pe atestație și o depun la asigurarea care îmi va rambursa o parte din cheltuielile efectuate. Este posibil, totodată, ca medicul de familie să trimită atestația la asigurare, pe cale electronică.

ATENȚIE : NU SUNT RAMBURSATE ÎN ÎNTREGIME TOATE CHELTUIELILE MEDIALE EFECTUATE.

Prescrierea de medicamente/eliberarea de rețete

Când medicul îmi prescrie un medicament, acesta efectuează o ordonanță (prescrierea de medicamente). Aceasta o depun la farmacie.

În felul acesta eu voi achita în mod direct numai o parte din prețul medicamentului. Unele medicamente supra-numite « de confort » nu sunt asadar rambursabile (fără reducere).

Cautarea unui loc de munca se poate face in mod spontan. Totodata, comunicarea si codurile culturale locale joaca un rol foarte important. Este asadar util sa ne orientam bine inainte de a ne lansa in cautare : nu este suficient ca sa avem bune atuuri, trebuie sa stim sa le punem in valoare si sa le exprimam intr-o forma corespunzatoare cerintelor angajatorului. Pentru aceasta, exista servicii specializate care ma pot orienta/ajuta.

Intrebarile care se pun :

	OUI	NON	
Sunt eu in posesia documentelor necesare ?			Completez dosarul meu : echivalarea diplomelor, brevetul, certificatul, atestarile, inscrierea ca si cautor de munca...
Pot eu sa exprim in mod clar proiectul meu profesional si competentele mele ?			Realizez un Bilan al competentelor mele, la FOREM spre exemplu, sau intr-un centru de incadrare socio-profesionala sau la un Centru Regional de Integrare...
Sunt eu in posesia unui bun CV si a unei bune scrisori de motivare ? Care sunt atuurile, cunostiintele si competentele mele ? Raspund acestea cerintelor angajatorului?			
Caut eu personal/singur ? Am eu destule informatii, spre exemplu pentru a decide daca trimit candidaturii in mod spontan sau raspund mai degraba la cererile de oferta ? Stiu eu unde trebuiesc cautate cererile de oferta de munca?			Cer indrumari/sfaturi/recomandari de la FOREM, de la o asociatie de cartier, de la un centru de incadrare ... sau particip la un atelier de cautare de munca ...
Am luat deja parte la un interviu de angajare ? Ce trebuie sa spun ? Cum trebuie sa ma prezint ?			Urmaresc sfaturile date de catre un centru specializat in cautarea de « job » sau ma inscriu la un atelier/curs cu tema : cum sa ne cautam de lucru.

Oficiul fortei de munca - FOREM -ul este serviciul public din regiunea Wallonie, care administreaza ofertele de munca si care organizeaza cursuri de pragatire profesionala. La acest oficiu trebuie sa ne inscriem ca si cautor de munca/somer. Pe site-ul serviciului www.leforem.be eu pot utiliza o serie de servicii online : oferte de munca, cursuri, specializarii, informatii asupra posturilor publicate, salonuri de munca... Atata timp cat sunt inscris si fiind in cautarea unui loc de munca, personalul serviciului urmareste dosarul meu si ma orienteaza/indruma.

Ca si somer, eu trebuie sa indeplinesc o serie de obligatiuni, in special in ceea ce priveste cautarea activa a unui loc de munca. Daca primesc o convocare, am obligatia de a ma prezenta. Supraveghez asupra tuturor urmelor demersurilor facute si informez consilierul meu asupra tuturor schimbarilor intervenite in cazul meu.

O alta cale, considerata foarte eficienta in gasirea unui loc de munca : reseau de relatii/cunostinte din jurul meu. Se estima ca o mare parte din oportunitatile de lucru se vehiculeaza din gura in gura : prin cunostinte, prieteni, rude, care pot fi aliati pretiosi. Numerosi angajatori au tendinta de a acorda mai multa incredere unei recomandarii personale.

Printre strategiile de integrare, tesutul relatiilor de incredere, trebuie plasat printre prioritati.

Agentiile interimare sunt deasemenea un interlocutor privilegiat pentru unele sectoare de activitate. In Belgia, mai multe zeci de intreprinderi sunt prezente in regiunea Wallonie. Un interimar este angajat printr-o agentie interimara pentru un intreprinzator care are nevoie de o mana de lucru temporara. Acest tip de contract de lucru este reglementat prin lege si interimarul beneficiaza de aceleasi drepturi ca si ceilalti angajatori, in ceea ce priveste dreptul la pensie, la concediu, asigurare medicala...

Unele agenti sunt sensibilizate la chestiunile legate de diversitate culturala.

Micile anunturi publicate in jurnale, in toate tipurile de anunturi de publicitate si/sau pe internet, constituie deasemenea o metoda clasica in cautarea unui loc de munca.

Prin urmare eu sunt atent(a) in citirea corecta/exacta a anunturilor, in evitarea muncii la negru sau a anunturilor capcana. Spre exemplu, evit de a accepta o intrevvedere intr-un hotel... Din acest punct de vedere, este preferabil a consulta presa specializata si publicatiile FOREM.

Din moment ce am bine definit profilul meu, proiectul meu profesional și competențele mele, pot să mă orientez spre întreprinderi/societăți care corespund profilului meu și să le trimit acestora candidatura mea în mod spontan. În acest sens căutarea și comunicarea trebuie să fie bine definite, această strategie fiind considerată ca una dintre cele mai eficiente.

De altfel, există numeroase oficii de încadrare socio-profesională (OISP), diverse asociații, birouri de carter și regionale care propun servicii de acompaniere în scopul dezvoltării unei bune strategii în căutarea unui loc de muncă. Dacă nu cunosc și nu înțeleg complexitatea operațiunilor, nu trebuie să ezitați să faceți apel la serviciile competente.

Echivalarea diplomelor

Pentru cea mai mare parte a diplomelor obținute în străinătate, o echivalare poate fi cerută la Serviciul de Echivalare al Comunității Franceze (Service des Equivalences de la Communauté française).

Atenție : procedura de echivalare a unei diplome este lungă și necesită constituirea unui dosar detaliat care trebuie să corespundă exigențelor precizate.

Adresa utilă : www.equivalences.cfwb.be 02 690 86 86

Discriminarea în cazul angajării este interzisă și pedepsită prin lege. Acest fapt nu este însă suficient pentru a combate stereotipurile și prejudecățile ce caracterizează unele mentalități. Este deci, recomandat de a fi prudent și de a se pregăti pentru confruntarea unor astfel de situații.

De îndată ce o discriminare este dovedită, aceasta poate fi denunțată. UNIA (Centru Interfederal pentru egalitatea șanselor) este un serviciu public independent care are ca misiune legală promovarea egalității și lupta contra discriminării. Poate acționa în numele unei persoane discriminate. În caz de problemă, mă pot adresa acestui serviciu prin linia verde gratuită la nr : 0800/12800 sau via unia.be

Contractul de munca

În Belgia, contractul de muncă este reglementat în mod diferit, în funcție de sector. În mod general vorbim despre sectorul privat și sectorul public, de sector comercial și de sector non-comercial. În mod particular, fiecare sector (spre exemplu sectorul de construcții) este reglementat printr-o « comisie paritară » care definește condițiile de lucru.

Orice activitate implică deci un contract de muncă. Acesta este un angajament legal care pune în relație cel puțin două părți și care conține drepturi și obligații ce trebuie respectate. Cele două părți sunt în general numite « angajator » și « angajat » (sau « salariat »).

Contractul de muncă este realizat pentru cele două părți, și acesta concretizează obligațiile acestora (programul de lucru, sarcinile, salariul, concediul,...). Angajatorul și salariatul trebuie să se conformeze acestor obligații. Ei sunt solicitați să asigure și să respecte convențiile și bunele moravuri pe toată durata de execuție a contractului.

Există mai multe tipuri de contract : cu normă întreagă, cu jumătate de normă, de înlocuire, interimar (angajatorul este o agenție interimară), cu durată determinată (CDD = data de început și de încheiere a activității este indicată în contract), cu durată nedeterminată (CDI = durată contractului nu este precizată)...

În cazul în care angajatorul sau salariatul dorește să pună capăt contractului, o perioadă de preaviz este prevăzută prin reglementare : înainte de încetarea activității trebuie respectat un termen minim. Acest termen variază de la o situație la alta și în funcție de tipul de contract semnat.

Eu mă asigur deci întotdeauna să semnez un contract de muncă în bună și durabilă formă. În cazul unei prime experiențe sau în caz de îndoieli, eu cer sfaturi de la un sindicat care servește interesele salariaților, de la FOREM sau de la un serviciu social competent.

Contractul de munca

Angajarea de muncitori straini este reglementata prin legea din 30 aprilie 1999 si prin ordonanta regala din 9 iunie 1999 (in ceea ce priveste salariul). In ceea ce priveste accesul pe piata de munca a cetatenilor straini precum si in ceea ce priveste obtinerea unui drept de sedere /titlu de sejur, regulile sunt complexe/multiple.

Începând cu anul 2019, permisul de ședere indică dacă am dreptul sau nu să lucrez.

Dacă pot munci, se menționeaza pe permisul de ședere :

- « Piața muncii : Acces limitat » : am dreptul să lucrez pentru un singur angajator, și o singura funcție, cel care a obținut autorizația de a mă angaja când am făcut cererea de permis unic.

SAU

- « Piața muncii : Acces nelimitat » : am dreptul să lucrez pentru orice angajator și toate profesiile salariate. Nu trebuie îndeplinită nicio alta formalitate suplimentară.

Dacă nu am dreptul să lucrez, se menționează « Piața muncii : nu » .

Adresse utile

SPW - DG opérationnelle Économie, Emploi et Recherche

Département Emploi et Formation professionnelle

Direction Emploi et Permis de travail

Place de Wallonie, 1 - bâtiment 2

5100 Jambes

Activitate independenta/ intreprinzator independent

Pentru exercitarea unei activități independente (a fi propriul său patron), orice persoană care nu este cetățean belgian, trebuie sa obțină o carte profesională de la un ghișeu pentru consilierea întreprinderilor.

Unele categori de straini sunt in sa scutite :

- cetateni celor 27 de tari ale Uniunii Europene si anumiti membri de familie a acestora care se instaleaza impreuna cu ei ;
- cei cu un statut de refugiat recunoscut si titulari ai unui sejur nelimitat ;
- partenerul unui belgian si anumiti membri ai familiei sale care sau instalat cu el ;
- partenerul care ajuta sotul/sotia in activitatea sa independenta ;
- persoanele in calatorie de afaceri, conferentieri, jurnalisti, sportivi si artisti daca durata sejurului nu depaseste trei luni consecutive ;
- studentii straini care efectueaza un stagiu in cadrul studiilor lor ;
- ...

Alte conditi ce trebuiesc indeplinite : anumite profesii sunt reglementate.

Pentru o activitate artizanală sau ce necesită o înscriere în registrul comerțului , trebuiesc dovedite cunostințe de gestiune. Dacă este necesar, pot susține un examen la Serviciul Juriului/Comisiei central/e.

Anumite profesii impun o proba de **competente profesionale** si/sau **diploma**. Pentru cea mai mare parte a diplomelor straine, se impune cererea si recunoasterea unei **echivalarii** din partea Serviciului de Echivalare al Comunitatii Franceze.

Activitate independenta/ intreprinzator independent

In principiu, exista unele obligatiuni administrative ce trebuiesc intrunite :

Afilierea la o casa de asigurari sociale (cotizatie trimestriala).

Solicitarea unui **numar de intreprindere/inregistrare** de la ghiseul intreprinderilor acreditate.

Solicitare unei inmatriculari la **registru comertului**. (cu exceptia unor profesii : profesii libere, ca agricultori,...)

Declararea activitatii la **TVA** (completarea unei declaratii si achitarea sumelor efrente trimestrial (cu exceptia unelor activitatii : actori, cantareti, manechini, DJ, profesii libere,...)).

Deschiderea unui numar de cont specific activitatii de intreprinzator independent.

Tinere unei contabilitatii intr-o forma buna si durabila. Este recomandat apelul la serviciile unui contabil.

Afilierea la o asigurare/mutuelle.

Achitarea de impozite pe baza declaratiei anuale.

Site util :

 <https://economie.fgov.be/fr/themes/entreprises/creer-une-entreprise/les-conditions-dacces-la>

Munca nedeclarata se numeste munca la negru. Este o activitate platita, insa nedeclarata autoritatilor publice. Ea scapa de toate regulile de solidaritate ale dreptului belgian (impozite, cotizati sociale...) si este asadar pedepsita prin lege.

Exemplu : Vecina mea imi propune sa-i zugravesc contra unei plati de 5 euro pe ora. Atata timp cat lucram la negru nu exista contract de munca legal. Asa zisul intreprinzator nu se achita de obligatiile sociale si fiscale aferente. Acest tip de munca poate angrena o serie de riscuri si de consecinte grave atat pentru intreprinzator cat si pentru muncitor.

Fara un contract de munca, eu risc de a nu fi platit integral sau doar partial (spre exemplu prin omiterea orelor suplimentare efectuate). Escrocheriile si esecurile sunt frecvente !

Eu nu pot dispune de niciun fel de drept in materie de asigurare sociala (inapt de lucru, maternitate, invaliditate, deces, pensie si somaj). In caz de accident nu am niciun fel de acoperire financiara. Deci, nici asigurare si nici drept de recurs.

Angajatorul poate sa-mi ce si cum vrea : lucru in afara salariului legal, lucru in afara duratei legale, pot fi licentiat oricand dupa bunul lui plac...

Daca beneficierez de o alocatie de somaj sau de CPAS, eu pot fi sanctionat, exclus, si chiar obligat la rambursarea alocatilor primite excesiv.

Denunturile si controalele sunt frecvente si ele pot aduce prin consecinta amenzi si diferite alte sanctiuni.

Inspectoratul Legilor Sociale este competent in domeniile ce tin de dreptul de munca. Acesta verifica spre exemplu problemele legate de salarii, de preaviz, de durata si timpul de lucru. El poate efectua controale la locul de munca, fie din propria initiativa fie ca urmare a unei reclamatii, in scopul verificarii daca regulamentul de lucru este respectat.

In caz de probleme, eu ma pot adresa in mod gratuit acestui Inspectorat/Inspectie de Legi Sociale sau la Tribunalul Muncii. Eu pot deasemenea sa cer sfaturi de la un sindicat.

La nivelul puterii administrative, cel mai aproape de cetatean se afla COMUNA. In Belgia exista 589 de comune si 262 de orase wallone (Regiunea francofona - Wallonie), repartizate in 5 provincie : Brabant wallon, Hainaut, Liège, Luxembourg et Namur.

In competentele comunei, se inscriu toate asa zisele nevoi colective ale locuitorilor : mentinerea ordinii publice, oficiu de stare civila, oficiu evidenta populatiei, casatoriile, curatenia publica, oficiul CPAS - asistenta sociala, lucrarile publice, locuinta, invatamantul comunal...

Pentru toate documentele necesare procedurii de sedere legala pe teritoriul belgian, eu trebuie sa ma adresez Administratiei Comunale (Comunei de care apartin). In particular, eu trebuie sa declar **domiciliul meu** la aceasta Administratie Comunala. Dupa care, un agent de politie (politistul de cartier), va fi trimis la adresa mea pentru a verifica daca eu locuiesc efectiv la adresa respectiva : pe baza raportului intocmit de catre agent, Administratia imi va elibera o atestare de domiciliu. Acest document imi va fi cerut in diverse demersuri ulterioare.

Serviciul pentru straini, administreaza cazurile specifice in ceea ce priveste titlurile de sejur (sedere). El nu este in masura sa ia decizi : el executa instructiunile date de catre Oficiul pentru Straini.

Pentru orice fel de schimbare : prelungirea sau reinnoirea cartii de sejur, schimbarea adresei sau a componentei menajere (nr. de persoane), eu trebuie sa ma adresez Administratiei Comunale.

Atata timp cat locuiesc (am domiciliul) intr-o Comuna, eu pot beneficia de serviciile pe care acesta le ofera populatiei sale.

Inca de la sosire, eu ma informez asupra a ceea ce inseamna si ofera aceste servicii precum si asupra antenelor administrative unde si la care pot apela pentru legalizarea situatiei mele.

C.P.A.S. = Centre Public d'Action Sociale = Centru Public de Actiune Sociala (un fel de serviciu de asistenta sociala, tipic belgian)

C.P.A.S.

CPAS-ul este un serviciu comunal de solidaritate financiara prin impozitarea cetatenilor care muncesc. El se ocupa cu intrajutorarea persoanelor aflate pe teritoriul Comunei si care au dificultati materiale, financiare, sociale sau psihosociale. In Belgia « orice persoana are dreptul la ajutor social ; scopul acestui ajutor este de a permite fiecaruia accesul la o viata conforma dignitatii umane ». Pentru al obtine, trebuie asadar sa raspund la o serie de criterii si sa furnizez documentele care mi se cer.

Din moment ce ma prezint la CPAS, un angajat social este desemnat pentru examinarea situatiei mele si deschiderea unui dosar. Orice fel de cerere este supusa deciziei unui Consiliu. Acesta se compune din reprezentanti alesi de catre populatia Comunei respective. Angajatul social prezinta Consiliului cererea mea si apoi imi comunica deciziile luate.

Precum in toate demersurile administrative si de aceasta data trebuiesc avute in vedere o serie de reguli complexe si stricte. Prima etapa consta in verificarea CPAS-ului competent, de care apartin : in cele mai multe cazuri este CPAS-ul aflat la locul meu de resedinta, dar pot fi situatii cand intervin alte aspecte (criteri).

Angajatul social este o persoana de incredere si experimentata care este acolo pentru a ma asculta si pentru a incerca sa raspunda la intrebarile mele.

Trebuie bine inteles faptul ca deciziile nu vor fi luate de catre aceasta persoana. Ea este numai un fel de intermediar intre mine (cel care depune cererea) si instantele de decizie (ex. Consiliu).

Atentie ! orice ajutor acordat este conditionat de locul meu de resedinta si de validitatea dreptului meu de sedere. Trebuie, asadar sa fiu foarte atent la data de expirare, la reinnoirea documentelor mele si sa previn din timp asistentul meu social in cazul schimbarii domiciliului meu pentru a facilita transferul dosarului meu catre un alt centru CPAS. Orice schimbare survenita are consecinte asupra conditiilor de ajutor acordat.

De altfel, **obtinerea unui ajutor este in cele mai multe cazuri conditionat de o serie de obligatiuni** (de a se forma (specializa, califica), de a cauta un loc de munca...). Trebuie deci sa fiu foarte atent la indeplinirea acestor obligati si sa informez permanent asistentul meu social.

Asistentul (angajatul) social face impreuna cu mine analizarea situatiei mele si efectueaza un raport in scris.

Cererile pot fi :

- Cerere - ajutor social pentru subventionarea (finantarea) necesitatiilor mele.
- Cerere - finantare transport.
- Cerere – finantare pentru achitarea primei rate de chirie si a garantiei (cautiei).
- Cerere – prima(cheltuieli) de instalare.
- Cerere – finantare plata unei facturi (retete) medicale sau a unui tratament terapeutic.
- Cerere – finantare cheltuieli de scolarizare.
- ...

Exemplu

Am gasit un studio (garsoniera/camera) unde ma pot muta din 15 ianuarie. Chiria este de 450 de euro, cheltuieli de intretinere incluse. Proprietarul imi cere 2 luni de cautie, ca garantie. Trebuie sa mai fac inca cateva cumparaturi in valoare de 200 de euro, inainte de a ma muta. In acelasi timp, eu am nevoie de un abonament de autobuz pentru a participa la o specializare : costul abonamentului este de 20 de euro/luna.

Eu depun asistentului meu social, o cerere de ajutor social in general. In acelasi timp eu cer un avans pentru plata primei chirii si a garantiei (pe care-l voi rambursa conform planului propus). Solicit deasemenea un avans pentru cheltuielile necesare pana la 31 ianuarie si inclusiv plata abonamentului.

Un **avans** – este un împrumut în bani (lichid). Acesta implică rambursarea. În schimb o **suma nerambursabilă**, așa după cum indică și numele, nu trebuie rambursată (dat înapoi).

Asistentul social prezintă ancheta sa socială Consiliului și îți comunică deciziile luate. Biroul CPAS îți trimite o confirmare în scris prin scrisoare recomandată. Dacă eu nu sunt de acord cu decizia Consiliului, pot introduce un recurs în timp de 30 de zile : în acest caz eu pot face apel la un avocat sau la un serviciu (birou) juridic care va introduce, gratuit, acest recurs la Tribunalul Muncii.

Consiliul va acorda ajutorul în funcție de evaluarea anchetei sociale. Dacă locuiesc împreună cu o persoană și dacă acea persoană poate contribui, chiar și parțial, la satisfacerea nevoilor mele, ajutorul poate fi parțial sau refuzat.

Serviciul « Drepturile minorilor »

Acest serviciu informeaza tineri (minori) asupra drepturile lor si ii ajuta pentru a fi respectati si a le asigura accesul la educatie, la ocuparea unui loc de munca, la ajutor social, la ajutorul destinat tinerimii, la legislatia pentru straini. Serviciul este mandatat pentru lupta impotriva excluderii sociale si pentru favorizarea accesului la autonomie a tinerilor si a familiilor.

Accesul la acest serviciu este gratuit si permanente sunt organizate in cursul saptamanii.

 Adresa de site internet : www.sdj.be

Centre de planificare familiala si Centre de intrajutorare si de informare sexuala, conjugala si familiala

Aceste centre gazduiesc si informeaza asupra cazurilor de sarcina, a tratamentelor contraceptive si a bolilor transmisibile pe cale sexuala. Centrele propun animatii de grup si consultati psihologice, juridice, medicale si sociale.

 Adresa de site : www.loveattitude.be/centres-de-planning

Oficiul de nastere si al copilului

Acesta asigura in mod gratuit urmarirea procesului de insarcinare si de dezvoltare a copilului (starea de sanatate, vaccinuri, alimentatie ...) Oficiul organizeaza de asemenea servicii de primire : crese, gradinite, case de primire, servicii de gardieni specializati...(aceste servicii sunt cu plata).

 www.one.be

Servicii destinate persoanelor bolnave

Daca nu sunt capabil a ma deplasa, exista servicii organizate de catre CPAS in vederea livrarii la domiciliu de produse culinare, de accesorii materiale (scaun, fotoliu rulant...) acestea sustinute de catre organizatia Crucea-Rosie sau Mutuelle (un fel de casa de asigurari).

Taxarea si trierea/separarea deseurilor

Colectarea si tratarea deseurilor este organizata de fiecare comuna (administratie comunală). Finantarea acestui serviciu implica o taxa urbana/taxe urbaine¹ (poubelles/sac pentru gunoi) si care variaza de la un oras la altul. Spre exemplu, la Liège taxa anuala este de 100 de euro pentru o persoana singura si de 155 de euro pentru un menaj/familie. Atentie, aceasta taxa este cotata de la 1 ianuarie a anului in curs : daca ma mut, suma trebuie achitata la comuna locului anterior de rezidenta.

Fiecare gospodarie/familie/menaj trebuie sa efectueze selectarea deseurilor/gunoiului conform instructiunilor date de catre Comuna. **Aceasta triere/selectare este obligatorie.** Nerespectarea acesteia poate fi pedepsita prin amenda.

In general, selectarea se organizeaza astfel :

Un sac de culoare(de obicei alb) sau un tomberon sunt destinate deseurilor menajere/casnice care nu pot fi reciclate. Sacii sunt recoltati saptamanal conform unui plan fixat si anuntat de catre Comuna/administratia locala.

Un sac de altă culoare (de obicei un bleu deschis) este pentru produse PMC (Plastic, Metal, Cartoane/ Cutii de suc) : în acest sac putem pune ambalaje și sticle de plastic, cutii, conserve, tuburi cosmetice si alimentare, cutiile de suc (denumite și brick packs). Pentru a nu fi refuzată colectarea sacului, este recomandat a nu pune produse necunoscute/ necorespunzătoare. Sacii sunt colectați conform planului anunțat de catre Primărie.

Atentie, în functie de domiciliu, anumite obiecte din plastic sau din metal nu pot fi reciclate în sacurile PMC ! În caz de incertitudine, ma raportez la desenele si explicațiile de pe sac.

¹ Pentru familiile cu venituri modeste, există posibilitatea cererii de suprimare a taxei..

Taxarea si trierea/separarea deseurilor

Deseurile din **hartie** si **carton** trebuiesc colectate separat. Acestea sunt bine aranjate si presate, legate prin sfoara si puse eventual intr-o cutie de carton. Aceste deseuri sunt deasemenea colectate saptamanal conform planului prevazut de catre Comuna.

Obiectele « encombrants », sunt obiecte (casnice/ de gospodarie si de care nu mai avem nevoie), care nu pot fi puse in saci de gunoi. Pentru aceste obiecte este organizata de catre Comuna, o colectare lunara sau la cerere : obiecte voluminoase, ferestre, mobila, saltele, fotolii... nu pot fi depuse in strada, decat in ziua de colectare. Atentie ! aparatele electrocasnice si electrotehnice (TV, hifi, video...) resturi-materiale de constructie nu sunt admise : acestea trebuiesc depuse intr-un parc cu containere.

Deseurile din sticla sunt in general depuse in containere special amenajate in acest scop si pe care le gasim in locurile publice : aici putem arunca : borcane, sticle, flacoane din sticla, goale si curate, separandu-le pe cele albe de cele colorate. In unele orase colectarea deseurilor din sticla se face la domiciliu.

In unele Comune, in momentul achitarii taxei urbane, primesc bonuri de schimb pentru achizitionarea de saci de gunoi. Dupa ce am terminat stocul de saci primiti (bon de schimb), pot cumpara noi saci la supermarket sau in alte puncte de vanzare. In alte Comune exista un sistem de containere. Taxa urbana achitata ma autorizeaza la depunerea unei cantitati determinate de deseuri in mod gratuit, dupa depasirea acestei cote pentru restul de deseuri depuse, eu platesc in functie de cantitatea depasita. Exista si alte formule in vederea limitarii deseurilor menajere. Scopul principal este de a indruma cetatenii spre o productie de deseuri cat mai mica posibila.

Dreptul de sejur/titlul de sedere

Cine decide ?

Oficiul pentru Straini (OE)

Oficiul pentru Straini gestioneaza accesul pe teritoriul belgian. Oficiul examineaza dosarele in vederea luarii deciziei de acordare sau de respingere a sejurului, cu exceptia solicitarilor de azil. (el primeste cererea si o transmite Comisariatului General pentru Refugiati si Apatrid/Commissariat Général pour les Réfugiés et les Apatrides - CGRA). In toate cazurile, acesta este oficiul care elibereaza, reinnoieste sau retrage titlurile de sedere, cu exceptia documentelor delivrate de catre CGRA persoanelor recunoscute ca refugiati (certificat de nastere, de casatorie, de recunoastere de statut. Tot acesta este si oficiul care decide conditiile de deportare (reintoarcerea in tara de origine).

Oricare ar fi stadiul procedurii mele, eu trebuie intotdeauna sa ma ingrijesc a comunica oficiului orice schimbare intervenita in viata mea.

Comisariatului General pentru Refugiati si Apatrid (CGRA)

CGRA-ul este instanta care se ocupa cu refugiati, in Belgia : este singurul birou imputernicit sa ia o decizie in ceea ce priveste statutul de refugiat sau de protectie subsidiara. CGRA-ul convoaca solicitantul de azil care poate fi insotit de un avocat sau de o persoana de incredere. Atentie, sfatul profesional al unui avocat este recomandat cu precadere !

Dreptul de sejur/titlul de sedere

CGRA-ul verifica daca solicitantul intruneste conditiile de azil (risc de persecutie personala pe motive de rasizm, religie, nationalitate, opinie politica sau apartenenta la un grup social aparte) sau cele de protectie subsidiara (amenintari grave intr-o tara aflata in razboi). In caz de decizie negativa/respingere, poate fi introdus un recurs/apel la Consiliul de Litigii pentru Straini /Conseil du Contentieux des Etrangers (CCE).

Consiliul de Litigii pentru Straini (CCE)

CCE-ul este o instanta juridica independenta care examineaza recursurile.

O decizie negativa din partea CGRA-ului sau a OE-ului poate face obiectul unui recurs. Procedura se face in scris si interventia unui avocat este indispensabila deoarece recursul este supus unor conditii stricte/specifice.

In functie de situatie, recursul poate fi suspensiv (decizia este « suspendata » in asteptarea pronuntarii CCE-ului) sau nu (ordinul de parasire a teritoriului este emis fara a stepta decizia CCE-ului).

Consiliul National

Este o instanta juridica care verifica numai daca procedura a fost corect infaptuita, ea nu se pronunta asupra chestiunilor de fond. Asadar, aici la acest stadiu nu mai este vorba de prezentarea situatiei (povestea istoriei) si nici de aducerea de noi argumente.

Avocatul se prezinta singur in fata acestei instante dupa constituirea cat mai ampla/completa a dosarului persoanei in cauza. Consiliul National se pronunta in scurt timp, mai intai asupra admisibilitatea cererii si dupa aceea examineaza dosarul. El poate pronunta anulara sau suspendarea ultimei decizi luate.

Recursul la Consiliul National nu este niciodata suspensiv. Ordinul de parasire a teritoriului ramane aplicabil.

Dreptul de sedere este o procedura complexa, regiferata in principal prin Legea din 15 decembrie 1980 cu privire la accesul pe teritoriu, sejur, primirea/acceptarea si respingerea/refuzul strainilor. Noi prezentam aici numai in linii mari, intr-cat procedurile necesita interventia unui **avocat specializat in domeniu**².

Avocatul este un jurist care a studiat Dreptul. El este o persoana de incredere care ma sculta, ma sfatuieste si ma reprezinta/insoteste pe tot parcursul procedurii mele. El poate sa ma asiste la intruniri si sa-mi apere interesele. El este supus secretului profesional : eu pot deci sa-i vorbesc fara teama.

Daca eu nu cunosc nici un avocat, eu pot sa ma prezint la o Casa de Justitie / Judecatorie, intr-un Birou de Ajutor Juridic sau un Birou de Avocati. Avocati de serviciu raspund la intrebarile de ordin general si orienteaza catre serviciile competente.

² Centrele Regionale pentru Integrare si unele asociati propun consultati in mod gratuit.

Solicitare azil si protectia subsidiara

Conventia de la Geneva prevede protectia oricarui cetatean amenintat in mod personal in tara sa de origine pe motive de politica, rasizm, religie, nationalitate sau apartenenta la un grup social. Cererea este introdusa la frontiera sau la Oficiul pentru Straini in 8 zile de la sosire (sau inainte de expirarea sejurului, in cazul unui sejur de lunga durata) : dosarul este constituit si trimis la Comisariatului General pentru Refugiati si Apatrid (CGRA) care convoaca persoana, examineaza probele de amenintare si decide asupra acordarea statutului de refugiat. CGRA-ul examineaza in acelasi timp si posibilitatea unei protectii asa zise « subsidiare » pentru care, in anumite cazuri, strict determinate, proba amenintarii personale poate fi inlocuita printr-o apreciere de amenintare globala temporara :

- Strainul care a introdus o cerere de azil dupa 31 mai 2007, primeste, dupa un control de rezidenta pozitiv, o atestare de inmatriculare (cartea portocalie) valabila 3 luni, reinnoibila de 3 ori cate 3 luni, apoi din luna in luna pana la obtinerea unei decizii definitive. In caz de raspuns negativ din partea CGRA-ului, un recurs poate fi introdus la Consiliul de Litigii pentru straini : acest recurs este suspensiv.
- Dacă i se recunoaște statutul de refugiat sau de protecție subsidiară, persoana primește CIRE³ limitat, valabil un an, cu posibilitatea de a-l reînnoi sub anumite condiții(buletin de identitate A) sau permis de ședere definitiv(buletin de identitate B). După 5 ani, dreptul de ședere devine nelimitat.

Cerere de regularizare pe motive umanitare (9bis)

Orice cerere de autorizare de sedere pentru o perioada mai mare de 3 luni, trebuie facuta in tara de origine, la postul diplomatic sau consular belgian. Cererea de tip 9bis constituie asadar o exceptie de la regula : un strain prezent deja pe teritoriul belgian, daca acesta dispune de un pasaport, poate pentru imprejurari exceptionale, sa introduca o cerere de regularizare la Administratia Locla, care o transmite Oficiului pentru Straini. Totodat, atata timp cat el nu a primit un raspuns afirmativ la cererea sa, el se afla in situatie neregularizata, deci ilegala.

- Daca regularizarea este acordata, persoana primeste un CIRE limitat la un an, reinnoibil cu conditi (carte A) sau un sejur definitiv (carte B).

³ Certificat de Înscrisiere în Registrul pentru Străini - CIRE.

Cerere de regularizare pe motive medicale (9ter)

Aceasta procedura poate fi demarata la Oficiul pentru Straini, pentru un strain care se afla deja in Belgia, care dispune de un act de identitate si care sufera de o boala care constituie un risc pentru viata sau integritatea sa fizica, riscul unui tratament inuman, intr-cat nu exista posibilitatea unui tratament adecvat in tara sa de origine. Cererea trebuie transmisa prin curier recomandat direct la OE/OS.

Examinarea se face in doua etape. Daca cererea a fost considerata admisibila si dupa un control de domiciliu afirmat, persoana primeste o atestare de inmatriculare (carte portocalie) valabila 3 luni, reinnoibila de 3 ori cate 3 luni, si apoi din luna in luna.

Dupa aceea , dreptul de sedere este recunoscut/acordat, persoana primeste un CIRE limitat (carte A), de minimum un reinnoibil. Dupa 5 ani persoana poate primi un CIRE nelimitat (carte B).

Traficul de Fiinte Umane

In cazul in care persoana considera a fi victima a traficului de fiinte umane (exploatare printr-o rețea de trafic organizat sau orice alte operațiuni de exploatare), exista o casa/camin special destinat colaborarii dezmembrarii rețelelor/filialelor. Procedura este complexa si necesita depunerea unei plangeri la autoritatile judiciare . Cererea de reședință se depune la MINTEH sediul Oficiului pentru Straini.

Regrupare familiala

Procedura de reintregire a familiei se depune la misiunea diplomatica sau consulara în țara de origine sau , în unele cazuri , la Administrația Comunală.

Un strain, cetatean al unei tari terte care are o resedinta permanenta (articolul 10), da dreptul la anumiți membri ai familiei (sot/sotie , partener inregistrat , copil minor, copil mai mare de 21 de ani cu handicap, in intretinere, mama a unui MENA refugiat recunoscut sau beneficiar de protectie subsidiara) sa fie insotitori, cu conditia de a demonstra venituri stabile, regulate si suficiente, precum si sa asigure o locuinta adecvata, o asigurare de sanatate, un certificat medical si un cazier judiciar.

Insotitorul sosit cu o viza D (de lunga sedere) si care primeste, in urma controlului adresei de domiciliu afirmat, un drept de sejur limitat (carte A). Dupa 3 ani, persoana poate solicita un sejur ilimitat/permanent (carte B), prin Administratia Comunală, care o transmite Oficiului pentru Straini.

Daca exista o separare sau pierdere de venit in timpul celor trei ani , permisul de sedere este retras, cu exceptia cazului, pe motive exceptionale (de exemplu : violenta in familie/conjugala) . Un recurs suspensiv impotriva unor astfel de decizii poate fi depus la Consiliul de Litigii pentru Straini (CEC).

Condițiile sunt aceleași pentru o regrupare/reîntregire cu un cetățean străin al unei țări terțe care are o sedere limitată (art.10bis), cu excepția faptului că sejurul limitat (carte A) nu poate depăși perioada de valabilitate a permisului de sedere al persoanei însoțite.

Un străin care este rezident legal în Belgia poate depune la Comuna o cerere de schimbare de statut : de exemplu , un student care se căsătorește . El primește apoi un certificat de înregistrare (cartea portocalie) de 6 luni , care pot fi reînnoit de două ori 3 luni. În cazul în care dreptul de sedere este recunoscut, acesta primește un CIRE limitat (carte A) de un an, reînnoibil. După 3 ani, sejurul poate deveni definitiv (Carte B).

Cetățeanul străin al unei țări terțe care este membru de familie al unui cetățean al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European (articolul 40bis), poate veni în Belgia pentru o scurtă ședere de mai puțin de 3 luni : el trebuie să declare sosirea sa la Comuna în termen de 10 zile de la sosire . Dacă el vrea să se stabilească pentru mai mult timp, trebuie să introducă o cerere de autorizare de sedere la Administrația Comunală de care aparține/unde locuiește, înainte de expirarea perioadei de valabilitate a vizei.

Suntem deci în contextul unei reîntregiri familiare, cu respectarea condițiilor de asigurare venituri, locuința și asigurare de sănătate. În cazul în care relația de familie/rudenie este stabilită (soț/soție , partener înregistrat, copil minor, copil de peste 21 de ani de întreținere cu handicap, mama a unui refugiat recunoscut MENA sau beneficiar de protecție subsidiară), după validarea controlului de reședință/adresa domiciliu, persoana primește un certificat/ateastăre de înregistrare de 6 luni. Ea are apoi 3 luni la dispoziție pentru completarea dosarului. Dacă dreptul de sedere/sejur este recunoscut/accordat, Administrația Comunală/Comuna eliberează cartea F. După 3 ani sejurul poate deveni permanent/nelimitat (carte F+). În caz de refuz, un recurs este posibil la Consiliul de Litigii pentru Străini (CCE).

Scurta sedere / sejur de scurta durata

Străinul, cetățean al unei țări terțe, care sosete în Belgia cu o viza de scurtă sedere sau scutit de viza, trebuie să se prezinte la Comuna și să facă o declarație de sosire. Acesta primește o anexa 3, în care este menționată durata sejurului/dreptului de sedere

Pe tot parcursul procedurii , este important să se comunice Oficiului pentru Straini și / sau CGRA orice modificare sau informație nouă despre situația mea în Belgia : schimbarea de adresă, schimbarea compoziției casnice (de exemplu, nașterea unui copil), reînnoirea permisului meu de ședere...

Schimbarea adresei

Oficiul și/sau CGRA ar trebui să știe în orice moment, dacă sunt încă pe teritoriul belgian . Dacă eu nu mai locuiesc în Belgia, dosarul meu poate fi închis . Prin urmare, este foarte important să raportez prin curier orice schimbare de reședință.

Cum ? In scris prin trimiterea unui curier postal - o scrisoare recomandată catre Oficiul pentru Straini si, daca este necesar si CGRA-ului. Acest demars se face la Oficiul Postal/Posta : astfel eu primesc un document care-mi atesta faptul ca scrisoarea a ajuns la destinatie. Atentie, acest curier trebuie sa fie insotit de o atestare de la Comuna ce garanteaza inregistrarea schimbarii de adresa.

Schimbarea domiciliului ales

Domiciliul ales, reprezinta adresa la care doresc sa primesc corespondenta din partea Oficiului si a CGRA-ului. Aceasta poate fi adresa mea personala, cea a avocatului meu sau cea a unei persoane de incredere. La aceasta adresa eu voi primi toate convocariile si notificariile oficiale. De fiecare data cand doresc sa modific aceasta adresa, trebuie sa semnalez acest fapt prin scrisoare recomandata.

Schimbarea compozitiei menajului casnic

Compozitia menajului casnic este un document administrativ de la Comuna, care precizeaza cate persoane traiesc impreuna cu mine sub acelasi acoperis/aceeasi locuinta.

Orice modificare trebuie sa fie raportata la Oficiului și CGRA, deoarece poate afecta procedura mea : nasterea sau adoptarea unui copil, in caz de casatorie, locuirea cu un partener, divortul, pierderea/decesul soțului/sotiei/partenerului sau a unui copil ...

Reinnoirea titlului/permisului de sedere

La expirarea permisului meu de ședere, trebuie sa ma prezint la Comuna, la biroul pentru straini pentru al reînnoi, eventual, **cu două luni înainte de data expirării**.

Daca este un **CIRE sau o carte F**, eu trebuie sa prezint la Comuna documentele care dovedesc indeplinirea conditiilor cerute de catre Oficiu in vederea reinnoiri acestuia. Aceste conditi sunt mentionate in documentul ce insoteste CIRE-ul meu si eu trebuie sa fiu deosebit de atent la acestea in momentul schimbarilor. Eu pot transmite in mod personal dosarul meu la Comuna de care apartin, urmand ca aceasta sa-l trimita Oficiului in vederea examinarii conditiilor cerute. Oficiul este, deci cel care decide si trimite instructiunile necesare Comunei. Daca consider necesar sau daca conditiile cerute sunt prea complexe, eu pot apela la avocatul meu, in scopul trimiterii a tuturor actelor/doveziilor pe care le am in posesie.

Daca este vorba despre **o atestare de inmatriculare/un certificat de inregistrare** (carte portocalie), o noua stampila/parafa trebuie pusa la fiecare 3 luni (pe o perioada de 3 luni) si apoi in fiecare luna. In acest sens, eu ma prezint de fiecare data la Administratia Comunala **la data mentionata** in scopul aplicarii stampilei.

Exemplu :Certificatul meu de inregistrare este valabil pana marti 20 martie. Eu trebuie in mod obligatoriu sa-l reinnoiesc miercuri 21 martie. Daca biroul este inchis pe perioada weekend-ului, eu ma prezint in vinerea de dinainte.

Atentie, in momentul in care cartea va fi completa cu stampile, Administratia imi va da o noua carte : va trebui deci, sa prezint o noua poza de identitate.

Eu raman vigilent : imi not datele de reinnoire a titlului meu de sejur, prezint cu precadere toate probele care justifica respectarea conditiilor cerute si comunic neintarziat orice schimbare de situatie.

Daca consider necesar, eu pot face apel la un serviciu public pentru ajutor in redactare/scriere : Centrele Regionale de Integrare si anumite asociati propun in mod gratuit un ajutor in acest sens.

Changement de domicile élu

CGRA
Rue Ernest Blerot, 39
1070 Bruxelles

Demande de changement d'élection de domicile élu

Je soussigné(e) N°SP :

Déclare vouloir modifier mon domicile élu.

Nouveau Domicile élu :

.....
.....
.....
.....

Fait à le

Signature :

Office des Étrangers

Boulevard Pacheco, 44

1000 Bruxelles

Tél : 02/793.80.00

Email : infodesk@biz.fgov.be

CGRA

Rue Ernest Blerot, 39

1070 Bruxelles

Tél : 02.205.51.11

Email : cgra.info@ibz.fgov.be

CCE

Rue Gaucheret, 92-94

1030 Bruxelles

Tél : 02/791.60.00

Email : info.rvv-cce@ibz.fgov.be

Conseil d'État

Rue de la Science, 33

1040 Bruxelles.

Haut Commissariat des Nations Unies pour les Réfugiés

Comité Belge d'Aide aux Réfugiés

Avenue Louise, 283

1050 Bruxelles

Tél : 02/627.59.99

Email : belbr@unhcr.org

Cât mai repede posibil (după obținerea titlului de sejur), este importanta deschiderea unui cont în bancă, deoarece este nevoie de acesta pentru anumite demersuri.

Condițiile de bază și cheltuielile aferente în vederea deschiderii unui cont bancar variază de la o bancă la alta. Trebuie așadar să ne informăm bine înainte de a alege banca. Mă informez deasemenea asupra serviciilor propuse, în principal asupra numărului de agenții/birouri disponibile precum și asupra « selfbanks /bancomate » existente și care îmi permit accesul la diferite servicii on-line.

Extras de cont bancar

De fiecare dată când efectuez o operațiune bancară (de exemplu -plata unei facturi), pot s-o imprim pentru a păstra o copie a tranzacției/operatiunii efectuate. De asemenea, pot sa imprim regulat extrasele de cont, într-un selfbank : extrasul = lista tuturor operațiunilor efectuate în contul meu curent. La unele bănci se poate cere trimiterea acestor extrase la domiciliu.

Atenție, acest serviciu se plătește. La fel, pot păstra, gratis, aceste extrase de cont in versiune electronică, în contul meu on line.

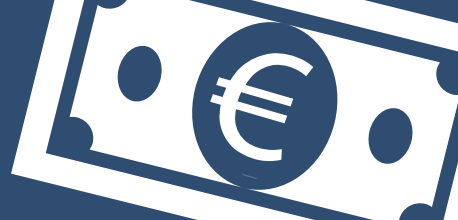
Cardul bancar

Cardul contine un cod secret care trebuie memorizat si utilizat pentru securizarea fiecarei operatiuni. Acesta trebuie deasemenea sa fie semnat. Cu acest card pot sa scot bani de la banca, sa efectuez diferite operatiuni on-line propuse de selfbank, pot sa platesc pentru cumparaturi sau servicii in unitati comerciale echipate cu aparate « bancontact » (de obicei la intarea in aceste unitati este afisat logoul Bancontact/Mister Cash).

In cazul pierderii sau furtului cardului, avertizez imediat serviciul « CARD STOP ».

Acest serviciu functioneaza nonstop 24 DIN 24, si poate bloca cardul meu in caz de nevoie. Dupa care, declar pierderea sau furtul cardului la un oficiu de politie si cer eliberarea unui nou card de la banca.

In cazul platii cumparaturiiilor prin card :

- Introduc cardul in aparat cu partea magnetica in jos.
- Tip codul secret si apas OK.
- Recupera cardul iar vanzatorul imi va inmana blocul imprimat de aparat.

Pot să plătesc «fără contact» : scanez cardul deasupra sau pe marginea aparatului.

Codul secret

Trebuie sa-l memorez si sa evit de a-l nota in scris conservandu-l astfel in portofelul meu. Multe persoane folosesc data lor de nastere pentru codul secret. Atentie, daca pierd portofelul, o persoana rau intentionata poate foarte usor sa identifice data mea de nastere din cartea de identitate. Ar fi mult mai bine, spre exemplu, de a alege codul PIN al mobilului meu.

Atentie ! daca gresesc de trei ori codul secret, cardul se va bloca ! Dupa aceasta trebuie sa merg la banca pentru a-l debloca.

O factura este o nota/chitanta detaliata, in care apare numele meu, suma de plata, numarul de cont unde trebuie transferata suma si data limita de achitare. Poate fi vorba de cumparaturi efectuate sau de servicii prestate : chirie, curent electric, apa, asigurare, cotizatii, cheltuieli spitaliere, cheltuieli scolare...

Pentru achitarea unei facturi, pot completa un buletin de transfer bancar. Acesta poate fi sub format hârtie (îl completez și-l depun la bancă) sau se poate face sub formă electronică (îl completez personal via un « self bank »), via o aplicație smartphone sau pe site-ul internet al băncii. Atenție, transferul de bani se plătește.

Buletinul de tranzactie trebuie intotdeauna sa fie semnat si cu data. Eu completez rubricile: suma respectiva, semnez, pun data, completez numarul de cont al beneficiarului (caruia ii fac transferul), trec numele si adresa acestuia, completez numarul de cont al donatorului (al meu), numele si adresa acestuia (a mea), trec titlul (indic ceea ce platesc).

Signature(s) _____

ORDRE DE VIREMENT

Si complété à la main, n'indiquer qu'une seule MAJUSCULE ou un seul chiffre noir (ou bleu) par case

Date d'émission, susceptible de varier dans le futur

Montant à verser

Compte donneur (DND) _____

Nom et adresse donneur d'ordre _____

Compte bénéficiaire (DBN) _____

RIC bénéficiaire _____

Nom et adresse bénéficiaire _____

Communication _____

Buletinul se compune din doua exemplare suprapuse. Detasez cu finete cele doua exemplare : primul exemplar il depun la banca mea care va face viramentul iar al doilea exemplar il pastrez pentru justificare.

COMPLETAREA TREBUIE SA FIE LIZIBILA SI FARA STERSATURI SAU MODIFICARI.

Pentru a efectua o tranzactie internationala, eu trebuie sa folosesc asa-zisul code IBAN. Acesta este referinta internationala a numarului de cont.

Nr de cont incepe cu acest IBAN urmat de initialele tarii (exemplu BE pentru Belgia sau FR pentru Franta), apoi un numar specific bancii si in cele din urma numarul meu de cont. Eu gasesc acest cod IBAN in scris pe cardul meu si /sau pe extractele de cont.

ATENTIE LA CREDITE/ IMPRUMUT !

Pe piata bancara ne intalnim cu o gama variata de propuneri de credit sau imprumuturi. Acestea pot servi la achitarea la timp a unor facturi/cheltuieli necesare, insa riscul de a se indatora si de a-si face datori, trebuie luat foarte in serios, intr-cat banul imprumutat nu este gratuit : cea mai mare parte a creditelor (imprumut) implica automat o importanta taxa de interes (dobanda) care trebuie asumata (achitata).

Asa dupa cum precizeaza si anecdota : « **imprumutul de bani costa deasemenea bani** » !